

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Tîrziu Oleg în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2022, în cauza penală în privința lui

Argint Vasilii XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 04.12.2019 – 26.08.2020;

instanța de apel: 19.09.2020 – 16.02.2022;

instanța de recurs ordinar: 24.05.2022 – 26.10.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 august 2020, inculpatul Argint Vasilii a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal și cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a admis solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și s-a dispus încasarea de la Argint Vasilii în beneficiul statului suma de 7 978 (șapte mii nouă sute șaptezeci și opt) lei, cu titlu cheltuieli de judecată pentru întocmirea rapoartelor de expertiză judiciară în cadrul prezentei cauze penale.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Argint Vasilii la data de 03 februarie 2019, aproximativ la ora 04:00, acționând intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, aflându-se în apartamentul XXXXXX, prin constrângerea psihică a Gabrielei Carauș, manifestată prin amenințarea cu un cuțit de bucătărie și constrângerea fizică manifestată prin imobilizarea fizică a victimei și dezbrăcarea forțată a acesteia,

contrar voinței ei, a întreținut cu aceasta un raport sexual, cauzându-i suferințe fizice și psihice.

Organul de urmărire penală a calificat acțiunile lui Argint Vasilii în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, și anume: *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei*.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul Argint Vasilii prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului să îi fie stabilită pedeapsa penală cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

- inculpatul a recunoscut vina, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, se căiește sincer de cele comise, partea vătămată nu a înaintat acțiune civilă și a declarat că nu are pretenții materiale și morale față de inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2022, a fost respins ca fiind nefondat apelul declarat de către inculpat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a conchis că, legalitatea și temeinicia sentinței pronunțate de către prima instanță a fost contestată cu apel de către inculpatul Argint Vasilii, doar în partea individualizării pedepsei penale, în acest sens, a solicitat aplicarea pedepsei penale sub formă de închisoare, cu suspendarea executării acesteia potrivit prevederilor art. 90 Cod penal.

În acest sens, instanța de apel s-a expus în această parte, indicând că la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului Argint Vasilii, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În susținerea poziției sale, instanța de apel a notat că, după caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, infracțiunea prevăzută de art. 171 alin. (1) Cod penal, se califică ca infracțiune „mai puțin gravă”.

Din materialele cauzei penale rezultă că, inculpatul Argint Vasilii a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise.

În conformitate cu art. 76 Cod penal, instanța de fond a reținut cu titlu de circumstanță atenuantă - căința sinceră. În conformitate cu art. 77 Cod penal, instanța de fond nu a identificat careva circumstanțe agravante, însă a ținut cont de

personalitatea inculpatului, care la data comiterii infracțiunii avea antecedente penale.

Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 18 aprilie 1994, Argint Vasilii a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 119 alin. (3) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu privațiune de libertate pe un termen de 3 ani, fără confiscarea averii, iar conform art. 441 Cod penal, executarea pedepsei a fost amânată pe un termen de 2 ani (f.d. 126 și 129-131, vol. I).

Prin sentința Judecătoriei Ungheni nr. 1-431/2013 din 13 decembrie 2013, procesul penal în cauza lui Argint Vasilii învinuit în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal a fost încetat în legătură cu împăcarea părților (f.d. 135, vol. I).

Totodată, prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 16 octombrie 2017, Argint Vasilii a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis (f.d. 138-141, vol. I)

În contextul circumstanțelor relevate supra, instanța de apel a respins solicitarea inculpatului Argint Vasilii privind stabilirea unei pedepse mai blânde, prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece această măsură de pedeapsă nu poate fi aplicată anume reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al faptelor comise și din personalitatea inculpatului, totodată, o pedeapsă sub formă de închisoare, cu aplicarea instituției suspendării condiționate a executării pedepsei ar avea un caracter iluzoriu, iar pedeapsa penală nu și-ar realiza scopul de restabilire a echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

De asemenea, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate alegațiile apărării potrivit căreia, inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise, partea vătămată nu are careva pretenții materiale sau morale, or, aceste circumstanțe au fost valorificate de către prima instanță în procesul de individualizare a pedepsei penale, respectiv, aceste circumstanțe nu indică la faptul că, corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea acestuia este posibilă fără privarea lui de societate, deoarece inculpatul anterior a fost judecat, ceea ce indică predispunerea inculpatului de a comite infracțiuni, fapt ce denotă pericolul social sporit al acestuia în societate.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și

modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului, străduința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Instanța de apel a reținut că, inculpatul Argint Vasilii fiind condamnat pentru infracțiunile prevăzute de art. 119 alin. (3) Cod penal și art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal, ultimul a continuat să comită infracțiuni, ceea ce denotă disprețul față de societate, incapacitatea acestuia de a se integra în mediul social, de a participa în mod util și eficient la viața socială, la buna conviețuire și armonia cadrului social.

Astfel, instanța de apel a conchis că, la caz, nu este oportun de a aplica prevederile art. 90 Cod penal, or, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu va duce la atingerea scopului stabilit prin pedeapsa aplicată.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Tîrziu Oleg în numele inculpatului care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită, casare deciziei cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate, apărătorul indică că atât instanța de apel, cât și prima instanță la individualizarea pedepsei penale nu au respectat prevederile art. 61, 75, 76, 78 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală și au aplicat o pedeapsă prea aspră.

Totodată, apărarea susține că instanțele de fond au dat o motivare contradictorie art. 6 din Convenția cu privire la drepturile omului, în privința neaplicării la caz a instituției suspendării condiționate a executării pedepsei penale prevăzută de art. 90 Cod penal.

6. Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în cauzele stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat de către avocatul Tîrziu Oleg în numele inculpatului, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul este în drept să declare recurs ordinar în numele său atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Ținând cont de materialele cauzei, Colegiul penal evidențiază că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 16 februarie 2022, în absența inculpatului, acesta fiind citat legal, însă cu prezența avocatului acestuia Zgherea Victoria (f.d. 10, vol. II), fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei integrale, și anume, 06 aprilie 2022.

În ședința din 06 aprilie 2022, atât inculpatul, cât și avocatul acestuia nemotivat nu s-au prezentat (f.d. 12, vol. II).

La data 14 aprilie 2022, decizia motivată a fost expediată părților la procesul penal prin intermediul poștei, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d. 22, vol. II).

Apărătorul Tîrziu Oleg depune recursul ordinar la data de 16 mai 2022, fără a ține cont că a expirat termenul legal prevăzut de legislația procesual penală de 30 zile (f.d. 34-38, vol. II).

Așadar, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de către recurent reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar s-a epuizat.

Totodată, Colegiul penal reține că, termenul de declarare al recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

De asemenea, Colegiul penal ține să sublinieze în această situație jurisprudența Curții de la Strasbourg, cauza Vieru v. Republica Moldova, nr. 25763/10 din 18.06.2019, prin care a reiterat că, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului „*res judicata*”, care indică caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești.

În astfel de circumstanțe, raportând speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că, termenul de 30 zile

pentru depunerea recursului ordinar, este depășit, prin urmare, recursul ordinar este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Tîrziu Oleg în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2022, în cauza penală în privința inculpatului *Argint Vasilii XXXXX*, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *06 decembrie 2022*.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan